

man straks springer til at etablere et Tilsyn, hvor de lærde Pædagoger komme til at dominere. De moderne, lærde Pædagoger kunne let komme til at lægge et tungere Aag paa Folkeskolens fri Stilling, end Kirkens Tilsyn nogensinde har været, thi de ere stivere i Dogmatik end de fleste Præster. Det, Folkeskolen trænger til, er ikke et skarpt censurerende Tilsyn, det er en fri, ubunden Stilling, nærmest staaende til Regnskab for det stedlige Tilsyn og under dets Kontrol. Mænd, der skulle virke frit i en aandelig Gerning, maa saa meget som muligt føle sig fritagne for et snærende Tilsyn, som et saadant strengt, pædagogisk Tilsyn vilde blive. Jeg takker den højtærede Kultusminister for, at de 4,000 Kr. ere blevne foreslaade til en saadan Kommission, hvor man i Ro kan overveje, hvad man skal sætte i Stedet for det nuværende kirkelige Tilsyn.

Efter disse mere spredte Bemærkninger vil jeg gerne opholde mig et Øjeblik ved, hvad man med et kort Udtryk kalder Børnesagen. Det er vanskeligt at tale om den Sag for Tiden her i Tinget. Den er nemlig næsten talt ihjel, ja, maaske rettere sagt deklameret ihjel. Imidlertid kan man dog nok give nogle Oplysninger, navnlig nævne en Del Tal, som have Betydning for denne Sags Udvikling og Fremgang, og det skal jeg gøre for saa dertil at knytte nogle ganske faa Bemærkninger om Arbejdet i vore Børnehjem.

Bevillingerne paa Finansloven til en Sag, som er i saa rask Udvikling, ere selvfølgelig stærkt stigende, efter Børneloven af 1905 kan man gerne sige kolossalt stigende. Det maa vi ikke krympe os ved overfor et Arbejde af en saa stor Betydning for Samfundet. Tilskuddet til Børnehjem fra Kultusministeriets Side er i Aar beregnet til 48,400 Kr. Det er ikke nogen meget stor Sum, men man skal huske, at det er ikke Plejelønnen for Børnene, men Statens Understøttelse til de enkelte Børnehjem i Anerkendelse af det Arbejde, de gøre. Plejelønnen kommer jo fra meget forskellige Sider, fra Sogneraad, Foreninger og Forældre, delvis ogsaa fra Staten, men dette har altsaa intet med Plejelønnen at gøre. Til Landbrugskolonier, der ogsaa ere en Art Børnehjem, foreslaas bevilget 7,500 Kr., til Plejehjemsforeningerne, den

største Sammenslutning af de private Foreninger, som virke for Børnesagen, foreslaas bevilget 51,000 Kr. Det bliver i alt med forskellige andre Smaaposter 110,000 Kr. paa Kultusministeriets Budget. I Fjor var det kun 82,000 Kr., der er altsaa en Stigning med over 27,000 Kr.

Jeg kunde ønske et Øjeblik at opholde mig ved Plejehjemsforeningerne, som jeg nævnedes før som den største private Sammenslutning paa Børnesagens Omraade. Disse Foreninger, som omfatte hele Landet, havde under deres Forsorg den 1. Januar 1908 3,683 Børn mod i Fjor 3,358, hvilket giver en Tilvækst af 325 Børn i et Aar. Som et Vidnesbyrd om, hvor smukt disse private Foreninger samvirke med de offentlige Institutioner — Børneloven gaar jo ikke ud paa at omdanne de bestaaende private Sammenslutninger, men hviler paa en Samvirken mellem dem og de offentlige Institutioner, Børneloven skaber —, kan jeg nævne, at i Aaret 1907 have Plejehjemsforeningerne modtaget dobbelt saa mange Børn fra Værgeraad som i det foregaaende Aar. Altsaa Overværgeraadet bruger at henvende sig til Plejehjemsforeningerne og sige: Kunne I tage jer af de Børn; I have mere Kendskab til Plejehjem rundt omkring i Landet end vi. En saadan Henvendelse fremsætter Overværgeraadet meget hyppigt, og det er i Hundredevis af Børn, der nu gaa fra Overværgeraadet eller Værgeraadene til Plejehjemsforeningerne. Disse Foreninger udrette baade i Byen og paa Landet et meget stort Arbejde og ledes af fortrinlige Kræfter. De indrette nu i Byen for hjemløse Børn, der ikke have noget Arbejde at beskæftige sig med, Sløjd- og Snitteskoler, Skolehaver, Legepladser osv., hvor de vedkommende Børn kunne opholde sig i Stedet for at gaa paa Kommers paa Gaden.

Dette Tilskud til Børnehjem skal fremtidig fordeles paa en anden Maade. Ogsaa herom vil jeg gerne sige et Par Ord, fordi det har sin Betydning, at man kommer bort fra den gamle Fordelingsmaade. Den gamle Fordelingsmaade var rent skønsmæssig. I Ministeriet skønnede man over, hvad de forskellige Børnehjem trængte til, der var ikke lagt nogen egentlig Plan. Nu gaar man over til at give Tilskud ad tre Veje. Et første Tilskud,